

забезпечують належний результат у аспекті вивчення такої важливої категорії мовленнєвої діяльності людини, якою є фахова українська мова й українська мова як іноземна. Вдала інтеграція освітньо-інформаційного, ігрового й цифрового контентів, поєднання базової навчальної інформації, синтезованих власних спостережень, ґрунтовних узагальнень на основі базового мовного матеріалу формують навчально-ігрове мовне середовище, в яке легко й охоче залучаються студенти, їхня мотивація вивчати мову посилюється, активність на заняттях підвищується, а результативність запам'ятовування інформації помітно зростає.

Список використаної літератури

1. Куленко Р. А. Використання технологій едьютейнменту при навчанні хімії / Р. Куленко // XIII Менделєєвські читання: збірник наукових праць Регіональної студентської науково-практичної конференції (Полтава, 25 березня 2020 р.) / М-во освіти і науки України, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка [та ін.]. – Полтава, 2020. – С. 143-145.
2. Лещенко Т. О. Дидактичний сегмент соціальних мереж в контексті осучаснення формату вишівського викладання мовних дисциплін іноземцям / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір, М. В. Асламова // Молодий вчений. – 2020. – № 7.1 (83.1). – С. 93–96.
3. Лещенко Т.О. Атлас культури мови медика: навчально-наочний посібник / Т.О.Лещенко, М.М.Жовнір, В.Г.Юфименко. – Львів : Магнолія 2006. – 2021. – 144 с.
4. Фірсова Л. Що таке едьютейнмент і чому не варто боятися «ігрових» дітей URL: <https://osvitoria.media/experience/navchannya-rozvaگوou-metodomeditainment/> (дата звернення 24.11.2022).
5. Федяй А. особливості використання освітньої технології едьютейнменту в сучасних закладах дошкільної освіти / А. Федяй // Дошкільна освіта у сучасному соціокультурному просторі : зб. наук. праць / за заг. ред. О. А. Гнізділової, відпов. ред. Н. В. Ковалевська. – Полтава: ФОП Цьома С.П., 2019. Вип. 3. – С. 207-210.
6. Хіврич С. Використання прийомів едьютейнмента на теренах сучасної української освіти та регіональному рівні / С. Хіврич // Ціннісні засади реалізації ідей Нової української школи : тези науково-практичної конференції (Біла Церква, 12 березня 2019 р.). – Біла Церква : КНЗ КОР «КОІПОПК», 2019. – С. 61-65.

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Лещенко Т.О., Шевченко О.М.

Полтавський державний медичний університет

Проаналізовано потенціал використання мобільних технологій у навчанні, наведено фактори, які ускладнюють їх застосування викладачами. Розглянуто досвід застосування мобільних пристроїв у навчальних цілях, у тому числі на основі використання подкастингу, електронної пошти, мікроблога, доповненої реальності, від-еозв'язку, систем мобільного опитування, блога, інформаційно-довідкових ресурсів і хмарних сервісів. Висвітлено варіанти використання мобільних технологій на заняттях з української мови як іноземної. Обґрунтовано доцільність розробки системи методів мобільного навчання в курсі української мови як іноземної.

Ключові слова: мобільне навчання; мобільні технології; мобільні пристрої; іноземні здобувачі освіти; українська мова як іноземна.

The article analyzes the potential of using mobile technologies in education, as well as the factors that complicate their use by teachers. The experience of using mobile devices for educational purposes is considered, including based on the use of podcasting, e-mail, microblogging, augmented reality, video communication, mobile survey systems, blogs, information and reference resources, and cloud services. Variants of using mobile technologies in Ukrainian as a foreign language lessons are revealed. The expediency of developing a system of mobile learning methods in the course of Ukrainian as a foreign language is substantiated.

Keywords: mobile learning; mobile technologies; mobile devices; foreign students of education; Ukrainian as a foreign language.

Постановка проблеми. Поточний процес інформатизації забезпечує перехід суспільства від постіндустріальної фази розвитку до «інформаційної» [1-3]. Про інформацію йдеться як про стратегічний ресурс суспільства й держави. Сучасний фахівець будь-якого профілю, який перебуває в умовах інформаційного простору, що динамічно розвивається, мусить володіти вміннями, пов'язаними з отриманням, обробкою, аналізом і використанням інформації за допомогою засобів зв'язку й комп'ютерної техніки. Важливу роль у розвитку цих умінь відіграють навички роботи з відповідними програмними продуктами, вільно орієнтуючись у яких людина отримує можливість найефективніше вибудувати свою діяльність у професійній, пізнавальній, комунікативній та інших сферах.

Стрімкий розвиток технологій за останні десятиліття сприяв тому, що комп'ютерна техніка стала доступною кожному і в наш час є невід'ємною частиною побуту для більшої частини сучасного суспільства. При цьому явно простежується тенденція переходу від стаціонарних персональних комп'ютерів до мобільніших, переносних пристроїв – ноутбуків, нетбуків, планшетів, смартфонів.

Виклад основного матеріалу. У науково-педагогічній літературі є кілька визначень мобільного навчання; ось деякі з них:

- «Мобільне навчання – це електронне навчання за допомогою мобільних пристроїв, не обмежене місцезнаходженням або зміною розташування здобувача освіти» [5].
- Мобільне навчання – це передача і отримання навчальної інформації з використанням технологій WAP або GPRS на будь-який портативний мобільний пристрій, за допомогою якого можна вийти в Інтернет, отримати або знайти матеріали, відповісти на питання у форумі, зробити тест і т.д. [12, с.178].
- «Мобільне навчання є формою організації навчального процесу, що ґрунтується на застосуванні мобільних комп'ютерних пристроїв та бездротового зв'язку» [6, с. 15].
- «Мобільне навчання – будь-яка освітня послуга, де єдиним або переважним технічним засобом є порта-

тивний або кишеньковий пристрій» [8].

Аналізуючи різні підходи дослідників до визначення терміна «мобільне навчання», неважко виділити найхарактерніші для більшості визначень: використання мобільних (нестаціонарних) пристроїв, незалежність тих, хто навчається від їхнього розташування, використання технологій бездротового зв'язку.

На відміну від перерахованих вище визначень, в яких використання мобільних пристроїв первинне, ми розглядаємо застосування мобільних технологій у навчанні української мови як іноземної з точки зору організаційної й дидактичної доцільності. Таким чином, мобільні технології стають вторинними відносно дидактичних цілей і завдань і є засобами їх досягнення, а не основною складовою всього процесу навчання.

«Мобільним навчанням» у такому разі вважаємо таку форму навчального процесу, за якої пізнавальна і практична діяльність іноземних здобувачів освіти реалізується за допомогою мобільних пристроїв і технологій у тих випадках, коли це доцільно з дидактичної точки зору.

Зараховуючи мобільні технології до сучасних тенденцій розвитку ІКТ, учені виділяють такі їхні переваги [7;11;12]:

- під час проведення навчальних занять із застосуванням мережевих освітніх ресурсів не потрібно спеціалізованих комп'ютерних аудиторій;
- мобільні пристрої можуть бути використані в будь-якому місці та в будь-який час; для самостійної навчальної роботи не потрібно перебувати біля стаціонарного комп'ютера або там, де є Wi-Fi-доступ до інтернету;
- оперативність – негайний доступ до потрібної інформації;
- можливість організації взаємодії здобувачів освіти й викладача при виконанні навчальних завдань;
- відносна економічність (проти вартості стаціонарних комп'ютерів і ноутбуків);
- підвищена мотивація здобувачів освіти.
- Потенціал використання мобільного навчання потужний, проте його впровадження «відбувається дуже повільно внаслідок відсутності базової педагогічної теорії» [15, с. 110].
- Незважаючи на потужний потенціал використання мобільних технологій у навчальному процесі, застосування їх викладачами обмежується низкою факторів:
- слабкий рівень ІКТ-компетенцій викладачів, що ускладнює самостійне впровадження мобільного навчання в педагогічну діяльність [8];
- недостатня кількість якісних навчальних мобільних ресурсів і програмних продуктів (за винятком іноземної мови) [14];
- відсутність педагогічних засад мобільного навчання [2; 3].

Використання мобільних технологій у навчальному процесі – відносно нова тенденція, тому теоретична база знаходиться на стадії розвитку. Вітчизняні й зарубіжні дослідження в цій галузі стосуються окремих сценаріїв використання мобільних технологій. Розглянемо деякі з них.

1. Мікроблог. За допомогою мобільних пристроїв із доступом до інтернету можна організувати додатковий канал спілкування між здобувачами освіти й викладачем під час занять через мікроблог [13].

2. Мобільні додатки доповненої реальності. Низку зарубіжних публікацій присвячено використанню додатків доповненої реальності для смартфонів і планшетів щодо окремих предметів [16; 17].

3. Подкастинг є ще одним сценарієм використання мобільних пристроїв [9; 11; 13]. Подкастинг – це спосіб створення й передачі звукової або відеоінформації в мережі «Інтернет». Технологія подкастингу знайшла своє застосування насамперед у навчанні мов.

4. Система мобільного опитування. Мобільні пристрої здобувачів освіти у цьому разі забезпечують дистанційне одержання питань, фіксацію відповідей на них і передачу результатів відповідей [7].

5. Електронна пошта. Забезпечує передачу текстової й іншої вкладеної інформації одному користувачеві або групі користувачів.

6. Вебінари і відеозв'язок. Ця технологія застосовується в реалізації проєктів, спрямованих на розвиток писемного мовлення й соціокультурних компетенцій. Такі технології надають можливість організувати відеозв'язок між користувачами в режимі реального часу поза залежністю від їхньої віддаленості один від одного.

Застосування ІКТ має забезпечити помітне покращення будь-якої сторони навчального процесу. Усе ж первинною є не технологія, а дидактичне завдання; технологія ж має забезпечити свідомо й набагато успішніше його вирішення, ніж традиційні методи; економічна доцільність – очевидно, насамперед слід розвивати й упроваджувати ті напрями використання ІКТ у навчальному процесі, які за меншої вартості й витрат часу викладача дадуть найвищий дидактичний ефект.

На підставі викладених вище тверджень і зважаючи на специфіку предмета «Українська мова як іноземна», розглянемо основні переваги використання тих чи інших мобільних технологій у організації навчальної діяльності з української мови як іноземної. Так, наприклад, технологія мікроблога може дати потужний ефект у рамках навчального заняття, адже дає змогу спілкуватися з безпосередніми носіями мови живо. А це вже допоможе вдосконалити вимову.

Використовувати мобільні додатки доповненої реальності важко з кількох причин: здобувачі освіти часто переважені складністю навчальної діяльності; система навчання української мови як іноземної слабо сумісна з технологією доповненої реальності; складна система оцінювання досягнень здобувачів освіти; ефективність застосування додатків доповненої реальності дуже залежить від навичок викладача; технічні проблеми.

Натомість використання технології подкастингу в курсі української мови як іноземної дозволяє організувати роботу здобувачів освіти таким чином, що викладач зможе побачити не тільки фінальний результат виконання практичної, самостійної або домашньої роботи, а й весь процес виконання [4].

Подкастинг дозволяє самостійно обирати час і тему для прослуховування. Використання подкасту можливе й онлайн, і офлайн, що дає додаткові можливості прослуховування в навчальній аудиторії з використанням телефона, планшета, комп'ютера тощо. Подкасти можуть прослуховуватися здобувачами освіти й під час самостійної роботи. Застосування технічних засобів завжди активізує роботу здобувачів освіти на занятті, сприяє додатковій

мотивації навчальної діяльності. Платформи, на яких пропонуємо слухати подкасти, – Apple, Google, Spotify, SoundCloud, Pockets Casts, Podcast Republic, CastBox, Podbean, Listen on Stitcher та ін.

За результатами спостереження за навчальним процесом виявлено, що використання технології подкастингу в навчанні української мови як іноземної сприяло індивідуалізації навчання; активізації навчальної діяльності здобувачів освіти; інтерактивності навчання; економії часу на пояснення теоретичного матеріалу; більш наочному й різноманітному за формами поданню навчального матеріалу; створенню комфортних умов навчання [4, с. 91-93].

Технології мобільного опитування під час занять з української мови як іноземної дозволяють викладачу знизити залежність від використання персональних комп'ютерів при підрахунку результатів тестового контролю. Крім того, системи тестування, засновані на мобільних пристроях і використанні інтернету, дозволяють організувати дискусію з проблемних питань, коли аудиторії пропонується відповісти на запитання, яке не містить правильної відповіді.

Стисло охарактеризуємо сайти, на яких пропонуємо проводити опитування.

Kahoot. Цей сайт допоможе провести контрольні роботи, зрізи знань, тести й оцінювання в ігровій формі. На ньому викладач може створити опитування з будь-якої теми. Викладач може робити опитування яскравими, що подобається здобувачам освіти: додавати фото, малюнки, відео чи графіку. Також є можливість увімкнути на сайті режим усіляких бонусів, наприклад – додаткові бали за негайні відповіді. Це перетворить навіть складний іспит на цікаве змагання [10].

Quizalize. Це онлайн-конструктор різноманітних навчальних вікторин, тестів та ігор. Його особливість у тому, що на запитання, які завантажив викладач, здобувачі освіти можуть відповідати і в аудиторії, і вдома. Немає необхідності, щоб усі здобувачі освіти проходили опитування одночасно. Після кожного запитання здобувач освіти сам бачить, чи правильно відповів, і скільки балів отримав за відповідь. При цьому програма враховує швидкість, з якою надано відповідь.

Neaprod. Це сервіс для створення презентацій, на основі яких можна провести ціле інтерактивне заняття або ж просто опитування. Викладач створює презентацію на певну тему, а код доступу до неї надсилає здобувачам освіти.

Технологія застосування електронної пошти використовується в реалізації проєктів, спрямованих на розвиток писемного мовлення й соціокультурних компетенцій, а також для забезпечення зворотного зв'язку зі здобувачами. Інтернет надає доступ до віддалених баз даних, інформаційно-довідкових систем, бібліотек при вивченні мови (електронні підручники, відеоматеріали, комп'ютерне тестування, контроль і самоконтроль знань).

Під час дистанційного навчання викладачі здебільшого користуються відеозв'язком: платформою Google Classroom для передачі інформації, перевірки робіт, проведення тестування й оцінювання здобувачів освіти. На платформах Skype і Zoom педагоги проводять онлайн-заняття, відеоконференції й індивідуальні консультації. Zoom і Skype виявилися зручними для пояснення нового матеріалу, контролю вимови, для вироблення навичок читання й аудіювання, для практики говоріння.

Платформа *Google Classroom*, яку найбільше вподобали викладачі української мови як іноземної, виявилася зручною і простою у використанні. Перевагами є те, що всі завдання зібрано в одному місці, здобувачі освіти отримують нагадування про виконання домашніх завдань, викладач має можливість бачити всі оцінки здобувача освіти за всі завдання й надавати зворотний зв'язок. Здобувачі можуть прикріплювати виконані завдання в різних форматах. Недоліками платформи можна вважати її перевантаження і зникнення файлів.

Отже, у процесі дистанційного навчання використовуються й синхронні засоби навчання (Zoom, Skype, Google Classroom, Viber, відеозв'язок), і асинхронні (електронна пошта, блоги, матеріали для опрацювання у вигляді аудіо- і відеофайлів, на які здобувачі записували свої відповіді й надсилали викладачу).

Використання мобільних пристроїв разом із хмарними сервісами дозволяє організувати спільну діяльність здобувачів освіти і під час заняття, і під час виконання домашніх робіт; забезпечити єдине сховище інформаційних ресурсів, розроблених здобувачами; отримувати доступ до матеріалів курсу в будь-який час і в будь-якому зручному місці; підвищити рівень співробітництва між здобувачами через провадження колективної проєктної діяльності. Таким чином, мобільні технології забезпечують високий рівень співпраці, надаючи інструменти мережевої взаємодії для вирішення спільних завдань і організації обговорення навчальних питань.

З огляду на специфіку окремих видів мобільних технологій, слід підкреслити важливість системного підходу до планування їх застосування під час навчання української мови як іноземної. Необхідно на підставі дидактичної доцільності спланувати використання різних видів мобільних технологій; створити необхідний навчальний контент; розробити методику застосування мобільних технологій.

Отже, до провідних напрямів навчальної діяльності з іноземними здобувачами освіти з використанням мобільних технологій належать: застосування мобільних технологій у самостійній роботі здобувачів, для контролю знань здобувачів (в аудиторній і позааудиторній роботі); організація проєктної й дослідницької діяльності здобувачів на основі мобільних технологій; організація спільної діяльності здобувачів за допомогою мобільних і хмарних технологій.

Незважаючи на те, що мобільні технології стали помітною частиною інформаційно-комунікаційної сфери і пропонують широкі можливості активізації навчальної діяльності здобувачів освіти, досі відсутні теоретичні підходи й вагомий практичний досвід використання мобільних пристроїв на заняттях з української мови як іноземної. Отже, можна зробити висновок про доцільність подальшої розробки й теоретичного обґрунтування системи методів мобільного навчання української мови як іноземної.

Список використаної літератури

1. Гуревич Р., Кадемія М. Навчання в мережі за допомогою електронних навчальних курсів. Проф.-техн. освіта. 2007. № 4. С. 24–27.
2. Адамова І. З., Уграк М. І. Використання інтернет-технологій у навчальному процесі. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2014. Вип. 1. С. 374–379.
3. Дущенко О., Мізюк В. Інтернет у навчальному процесі. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «ІНТЕРНЕТ-ОСВІТА-НАУКА-2014». Вінниця, ВНТУ, 14-17 жовтня 2014 р. С. 181–183.

4. Жовнір М. М. Коучинг-технології на заняттях мовного циклу: до питання впровадження і контролю навчальних досягнень студентів / М. М. Жовнір // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих навчальних закладах : матеріали науково-практичної конференції, Полтава, 22 березня 2018 р. – Полтава : ВДНЗУ "УМСА", 2018. – С. 91–93.
5. Киянка В., Шаповал Т. Ресурси мережі інтернет як складова дистанційного навчання. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів: Вид-во ЛНАМ, 2013. Вип. 24. С. 103–110.
6. Кочан І. Нові освітні технології в практиці викладання української мови як іноземної. Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. Л., 2008. Вип. 3. С. 14–20.
7. Лещенко Т. О. Інноваційні підходи у викладанні української мови як іноземної / Т. О. Лещенко, О. М. Шевченко // Мова. Свідомість. Концепт : зб. наук. статей / відп. ред. О. Г. Хомчак.–Мелітополь:МДПУ ім.Б. Хмельницького, 2016. – С. 250–253.
8. Лещенко Т. О. Шляхи удосконалення мовної підготовки іноземних студентів / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко, О. М. Шевченко // Актуальні питання суспільно-гуманітарних наук та історії медицини : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Чернівці, 11-12 жовтня 2018 р. – Чернівці, 2018. – С. 111–113.
9. Лещенко Т. О., Жовнір М. М. Технологія подкастингу як засіб набуття іноземними студентами-медиками лінгвокультурознавчої компетентності. Інформаційні технології і засоби навчання. 2021.84(4). С. 49–64.
10. Лещенко Т. О. Продуктивність електронного сервісу Kahoot під час вивчення предмета «Українська мова як іноземна» у закладі вищої медичної освіти / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). – Полтава, 2020. – С. 124–127.
11. Романюк С. Дистанційне навчання іноземної мови: порівняльний аналіз сучасних платформ та онлайн-сервісів. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Педагогіка і психологія. 2016. № 1. С. 318–325.
12. Терещук С. Технологія мобільного навчання: проблеми та шляхи вирішення. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Вип. 138. С. 178–180.
13. Шевченко О. М. Застосування мультимедійних технологій на заняттях з української мови як іноземної / О. М. Шевченко // Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам : матеріали Міжнар. наук.-метод. семінару (м. Харків, 25 лютого 2021 р.).– Харків : ХНАДУ, 2021. – С. 195–199.
14. Шевченко О. Інноваційні методи та сучасні інформаційні технології у навчанні української мови іноземних студентів. Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю. Полтава, 2020. С. 256–258.
15. Шевченко О. Педагогічні умови підготовки іноземних студентів-медиків у процесі вивчення української мови. Естетика і етика педагогічної дії : зб. наук. пр. Інст. пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. 2019. (20). С. 178–187.
16. Цуркан М. Методологічні підходи до навчання української мови як іноземної в закладах вищої медичної освіти. Освітологічний дискурс. 2020. № 1 (28). С. 106–117.
17. Traxler J. Defining mobile learning. IADIS International Conference Mobile Learning. 2005. P. 261–266.
18. Utku K., Durmus K., Suleyman A. Y. An Augmented Reality based Mobile Software to Support Learning Experiences in Computer Science Courses. Procedia Computer Science. 2013. Vol. 25. P. 370–374.

ЗНАЧЕННЯ І ПРОЦЕДУРА ВИЗНАННЯ В УКРАЇНІ ДОКУМЕНТІВ ПРО ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ, ЗДОБУТИХ У ІНОЗЕМНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Липій Є.А., Харченко Т.О.

Полтавський державний медичний університет

Публікація актуалізує процедурні питання легалізації медичної освіти в Україні як елемент інтеграції в сучасне міжнародне освітнє середовище, яку не можна розглядати поза загальноправовими проблемами суспільства й держави. Робота містить огляд чинних нормативно-правових актів, які розкривають сутність проблеми нострифікації, зокрема «Конвенції про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і вчених ступенів у державах європейського регіону» 1979 р.

Ключові слова: медична освіта, міжнародний освітній простір, інтеграція, глобалізація, документи про вищу освіту.

The publication updates the procedural issues of the legalization of medical education in Ukraine, as an element of integration into the modern international educational environment, which cannot be considered outside the general legal problems of society and the state. The work contains an overview of current legal acts that reveal the essence of the Nostrification problem, in particular, the 1979 Convention on the Recognition of Educational Courses, Higher Education Diplomas and Academic Degrees in the States of the European Region.

Keywords: medical education, international educational space, integration, globalization, higher education documents.

Популярність і визнання в усьому світі фахівців, яких було підготовлено національною системою вищої медичної освіти, важко переоцінити. Цьому факту, зокрема, сприяють і досягнення сучасної науки і техніки в Україні, завдяки чому українські вищі медичні навчальні заклади протягом багатьох десятиріч готують професіоналів, які працюватимуть на престиж своєї країни й за її межами. Важливою перевагою української медичної освіти також є й порівняно невисока вартість навчання. Чільне місце серед чинників, що сприяють зацікавленню іноземців медичною освітою в Україні, є також всесвітнє визнання української освіти.

Взаємодія між державами світового співтовариства у сфері освіти і науки різнобічна. Підтвердженням цьому слугують різноманітні форми співпраці між фахівцями в галузі медицини.

У зв'язку із загостренням російської агресії на території України протягом поточного року цьогорічні абітурієнти вимушені були покинути місця свого постійного проживання й вирушити задля отримання тимчасового захисту до країн, які є партнерами України не лише у військово-політичних відносинах, а і в освітній галузі. Безумовно, такий